

Theo van Oeffelt • Bernard Hulsman • Kees de Graaf

Nieuw Nieuw-West

Stedelijke vernieuwing in de
Amsterdamse tuinsteden 2000-2010

FOTOGRAFIE Luuk Kramer

Het gaat nu met Nieuw-West zoals het in de loop van de tijd ook met de universeel bewonderde Amsterdamse grachtengordel is gegaan. Van de grachtengordel hebben de zeventiende-eeuwse ontwerpers alleen de hoofdstructuur bepaald; de precieze invulling van de grachtengordel lieten ze over aan particulieren en de tijd. Er is in de loop van de eeuwen voortdurend gesloopt en gebouwd langs de Amsterdamse grachten. En er zijn zelfs veel grachten gedempt. Het resultaat is een grote variatie in stijlen, maten en soorten van gebouwen in de binnenstad. Maar de hoofdstructuur van de grachtengordel bleef behouden.

Op vergelijkbare wijze tast de stedelijke vernieuwing nu de hoofdstructuur van Van Eesterens ontwerp niet aan. Alleen wordt, net als in de grachtengordel, de invulling nu anders. Wat in de loop van de tijd niet goed meer functioneerde — de overvloedige, anonieme, open ruimtes die eens voor een gevoel van vrijheid zorgden, maar nu vooral angst inboezemen — wordt deels vervangen door de nieuwe beslotenheid waar de 21ste -eeuwse bewoners zich prettiger bij voelen. Nieuw-West wordt, kortom, meer een traditionele stad met een variatie aan open en besloten ruimtes en architectuur.

Dit is nergens anders beter te zien dan in het 2009 voltooide Jatopacomplex in de Jan Tooropstraat in Slotermeer. Hierin hebben Köther Salman Koedijk architecten elk deel van het complex een andere gevel gegeven. En dat niet alleen: elk onderdeel is voorzien van verschillende ornamenten. Studio Job ontwierp betonnen reliëfs van bloemen, dieren en uitbeeldingen van sporten en ambachten die boven vrijwel alle ramen en deuren zijn geplaatst. Elk van de afzonderlijke delen waaruit het Jatopacomplex bestaat, heeft een eigen thema gekregen. Zo beklemtonen de versieringen de verschillen tussen de bouwdelen die langs de Jan Tooropstraat een gesloten gevelwand vormen. Tegelijkertijd vormen ze een soort beeldverhaal, zodat de Jan Tooropstraat toch een duidelijke eenheid is, zoals de straten in Berlagas Amsterdam-Zuid en de grachten in de oude binnenstad.

Maar zelfs het vernieuwde, dichter bebouwde Nieuw-West zal het groene karakter behouden. Daarvoor staat de ijzersterke hoofdstructuur van Van Eesterens AUP en natuurlijk het grote, natte hart met het aangrenzende park garant. Zo zal Nieuw-West altijd een tuinstad blijven.